

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОДОБРЯВАНЕ НА ТИПА НА КРАЙНИ ДАЛЕКОСЪОБЩИТЕЛНИ УСТРОЙСТВА И РАДИОСЪОРЪЖЕНИЯ	2
2. РАБОТА В ОБЛАСТТА НА СТАНДАРТИЗАЦИЯТА	5

VI. ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО И СТАНДАРТИЗАЦИЯ

1. ОДОБРЯВАНЕ НА ТИПА НА КРАЙНИ ДАЛЕКОСЪОБЩИТЕЛНИ УСТРОЙСТВА И РАДИОСЪОРЪЖЕНИЯ

Тази дейност е регламентирана в глава осма на ЗД. До края на януари 2000 г. одобряването на крайни устройства се извършваше на основание на ЗД и Наредба № 7 на КПД. Обобщени данни за издадените от ДКД удостоверения за одобрение на типа съгласно Наредба № 7 са показани в табл. 24:

Таблица 24. Издадени удостоверения за одобрение на типа

№	Категория устройства	Брой
1.	Телефонни апарати, телефонни секретари и директорско-секретарски уредби	2
2.	Безшнурови телефонни апарати	1
3.	Учрежденски телефонни централи, концентратори и Ки системи	3
4.	Радиотелефони за клетъчни мрежи	10
5.	Крайни устройства за пренасяне на данни (модеми, падове и др.)	6
6.	Факсимилни апарати	1
7.	Радиостанции за земна подвижна служба	4
8.	Крайни устройства за ISDN – основен и първичен достъп	1
9.	Радиостанции в гражданския обхват 27 Мhz	3
10.	Радиопредаватели до 500 mW в ISM честотен обхват	17
11.	Любителски радиостанции	3
12.	Други крайни устройства	1
	Общо	52

От 1 февруари 2000 г. влезе в сила Наредба № 5 за оценка на съответствието на радиосъоръжения и крайни устройства за далекосъобщения и свързването им към обществени далекосъобщителни мрежи, която отмени Наредба № 7. Новата наредба въведе режим за оценяване на съответствието, значително по-либерален от действащия дотогава. Запазена бе процедурата "Одобряване на типа" и бяха въведени всички процедури за оценяване на съответствието, залегнали в Директива 98/13. Възприетият модел в наредбата позволи обхващането на различни видове устройства (за които няма хармонизирани стандарти) и съставянето на следните списъци:

- Списък 1 - Групи радиосъоръжения и крайни далекосъобщителни устройства, подлежащи на оценка на съответствието;

- Списък 2 - Техническите изисквания за оценка на съответствието на радиосъоръжения и крайни далекосъобщителни устройства.

Въведените в Списък 2 три вида спецификации (обща технически регламенти на ЕС; европейски далекосъобщителни стандарти, на които се позовават решения на ERC; други европейски или национални стандарти) позволиха да се обхване широката гама от радиосъоръжения и крайни далекосъобщителни устройства.

При работата по списъците бяха използвани публикации на ЕС, ETSI и ERC и проучени опитът и нормативната база на регулаторните органи в някои европейски страни. В конкретни случаи, за изясняване на техническите изисквания и процедурите за оценка на съответствието, се провеждаха срещи със заинтересованите организации, като например с НУРТС и кабелни оператори във връзка с РЛЛ в обхвата 10,15÷10,68 GHz.

С решение № 44/10.02.2000 г. на ДКД списъците бяха одобрени и публикувани в Интернет страницата й.

Одобрените радиосъоръжения и крайни устройства съгласно Наредба № 5 са показани съответно в табл. 25 и 25 по категории, което дава представа за разнообразието от устройства и технологии.

Таблица 25. Радиосъоръжения

Код	Група	Брой
P1	Крайни устройства за GSM	113
P2	Крайни устройства за DECT	11
P5	Подвижни спътникови крайни устройства LMES	1
P6	Спътникови станции VSAT и SNG	3
P8	Устройства за PMR, PAMR	40
P9	GSM базови станции и повторители	7
P10	Корабни и самолетни УКВ радиостанции	4
P11	УКВ ЧМ предаватели за радиоразпръскване	7
P12	Радиоустройства за широколентови системи за пренасяне на данни	27
P13	Радиорелейни системи	6
P14	Радиоустройства с малък обseg на действие	14
P15	Устройства за локални системи за оповестяване (paging)	1
P16	Радиотелефони и базови станции за NMT	1
P20	Безшнурови телефонни апарати	5
P23	Радиорелейни системи	6

Таблица 26. Крайни устройства, които не използват радиочестотен спектър

Код	Група	Брой
T1	Крайни устройства за свързване към цифрови и	21

	аналогови наети линии.	
T2	Крайни устройства за достъп до цифрови мрежи с интегрирани услуги ISDN	49
T3	Устройства за пренасяне на данни (X.21, X.25).	4
T4	Крайни устройства за свързване към ОКТМ с тонално номеронабиране DTMF - без тези за гласова телефония	
T5	Аналогови телефонни устройства (телефонни апарати, телефонни секретари, директорско-секретарски уредби, телефонни апарати за обществено ползване и др.)	29
T6	Проводникови алармени устройства	2
T7	Модеми (включително платкови)	36
T8	Факсимилни апарати	17
T10	Абонатни уплътнителни системи	3
T11	Учрежденски автоматични телефонни централи	24

През 2000 г. общият брой на издадените от ДКД удостоверения за одобрение на типа е 420.

При сравнение с данните от предишната година могат да се направят следните изводи:

- продължава да се увеличава разнообразието на мобилните радиотелефони;
- по-изразено е присъствие на устройства за DECT системи;
- нараства разнообразието на устройства с малък обseg на действие, особено в ISM обхвата 2,4 MHz, например устройства за безжичен достъп (радиомодеми); появяват се нови технологии (Bluetooth);
- сред устройствата за свързване към наети линии вече преобладават xDSL устройства.

Очевидно българският пазар се ориентира сравнително бързо към най-новите технологии и модели на водещите фирми в областта на телекомуникациите.

Съгласно приетата от МС програма за въвеждане на директивите на ЕС от новия подход Директива 99/5/ЕС, която се отнася до радиосъоръжения и крайни далекосъобщителни устройства и значително либерализира излизането им на пазара, трябваше да бъде въведена у нас до края на 2000 г. Ето защо в проекта за изменение и допълнение на ЗД, съгласуван с МТС, Държавната агенция по стандартизация и метрология (ДАСМ) и Министерството на икономиката (МИ), бяха заложени съответните предпоставки, за да се премахнат противоречията между действащия ЗД и Директивата. В напреднал стадий е разработката на съответната наредба.

Според ЗД предавателните радиосъоръжения за граждански нужди подлежат на разрешителен режим за внос, производство и/или разпространение. Общият брой на издадените от ДКД разрешителни за внос, производство и/или разпространение за 2000 г. е 173.

2. РАБОТА В ОБЛАСТТА НА СТАНДАРТИЗАЦИЯТА

Специалисти от ДКД оглавяваха и участваха в дейността на Техническия комитет (ТК) за стандартизация № 57 "Далекосъобщения и информационни технологии" (като председател и секретар) и в работата на ТК 47 "Радиосъобщения" и ТК "Електромагнитна съвместимост".

През 2000 г. Комисията участва с доклади в две Национални конференции по стандартизация с международно присъствие.

През годината ДКД успешно изпълняваше функциите на Национална стандартизационна организация (НСО) на ETSI за България. За изясняване на възникналите проблеми, свързани със Закона за националната стандартизация, бяха организирани срещи и подписано споразумение с ДАСМ. Тези проблеми отпаднаха.